

1. ΤΟ ΜΕΤΕΩΡΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 30/08/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 30/08/2025

Σελίδα: 1

1. ΤΟ ΜΕΤΕΩΡΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 30/08/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 30/08/2025

Σελίδα: 30

Το μετέωρο βήμα της ενέργειας

ΓΝΩΜΗ

ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΓΑΒΟΥΝΕΛΗ

Είναι καιρός τώρα που μετράμε φουσκοθαλασσιές στα ήρεμα νερά των ελληνοτουρκικών σχέσεων στη Μεσόγειο. Οι ως τώρα συζητήσεις μας δεν έχουν καταφέρει να θεμελιώσουν στιβαρές σχέσεις εμπιστοσύνης και ούτε φυσικά να δρομολογήσουν διαδικασίες οριοθέτησης των θαλασσιών ζωνών στο Αιγαίο. Αν και οι διμερείς προοπτικές δεν είναι αισιόδοξες, το μεγαλύτερο πρόβλημα εντοπίζεται τούτη την ώρα στη Μεσόγειο όπου το παιχνίδι είναι δυσχερέστερο, τα συμφέροντα μεγαλύτερα και οι δρώντες πολλαπλοί.

Είναι ξεκάθαρο ότι οι ενεργειακοί διάδρομοι της Μεσογείου είναι στην πρώτη γραμμή του γεωπολιτικού παιχνιδιού. Το Ισραήλ είχε μόλις κλείσει μια αναπάντεχη συμφωνία οριοθέτησης με τον Λίβανο, όταν η 7η Οκτωβρίου προσέθεσε στο δράμα της Μέσης Ανατολής νέα φρικαστικά δεδομένα. Παρά ταύτα, μετά την πρώτη έντονη αντίδραση, οι δυο χώρες και οι εμπλεκόμενες εταιρείες προχώρησαν κανονικά στην εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στην περιοχή – οι πηγές ενέργειας παραήταν πολύτιμες για να παραμένουν ανεκμετάλλευτες. Ήδη ο πόλεμος σταμάτησε ουσιαστικά την ανάπτυξη του εμπορικού διαδρόμου Ινδίας - Μέσης Ανατολής - Ευρώπης (IMEC). Το Ισραήλ όμως χρειάζεται ενέργεια, που να ξεπερνά τα στενά όρια της γειτονιάς του, όπως άλλωστε και η Αίγυπτος, η οποία έχει εξασφαλίσει την υλοποίηση και άλλων εναλλακτικών αγωγών όπως ο ελληνο-αιγυπτιακός GREGY. Παρά ταύτα, καμία τοπική διασύνδεση δεν προσφέρει επαρκή ενεργειακή ασφάλεια στη μείζονα περιοχή.

Η προφανής λύση είναι η διασύνδεση με το ευρωπαϊκό δίκτυο μέσω Ελλάδος, διαδρομή που έχει το πρόσθετο πλεονέκτημα ότι φέρνει στην ευρωπαϊκή ενεργειακή αγορά και το μόνο κράτος-μέλος που δεν είχε καμία επαφή με αυτή, την Κύπρο – και αυτός ήταν ο προφανής λόγος για τον οποίο το εγχείρημα θεωρήθηκε έργο ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος και χρηματοδοτείται κατά μεγάλο μέρος από τα ευρωπαϊκά ταμεία. Ο σχεδιασμός του έργου εμπλέκει παλιά ερευνητικά πιλοία, γαλλικές

εταιρείες καλωδίων, τις ελληνικές και ευρωπαϊκές αρχές διαχείρισης της αγοράς ενέργειας: όλοι κερδίζουν και ιδίως οι κύριοι πολίτες, οι οποίοι θα πάψουν να εξαρτώνται αποκλειστικά από τα συμφέροντα των ολίγων που διαθέτουν τις εγκώριες γραμμές παραγωγής.

Τη γεωπολιτική σπουδαιότητα του έργου αλλά και τις άμεσες οικονομικές του επιπτώσεις αντέληψε πρώτη η γειτόνισσα Τουρκία, που ήταν και η μεγάλη απουσία από τη μεγάλη αυτή προσπάθεια. Η αντίδραση ήταν άμεση και το μήνυμα εξαιρετικά σαφές: κανένα ενεργειακό έργο στη Μεσόγειο δεν γίνεται χωρίς είτε τη συμμετοχή της ή την άδειά της. Στη λογική αυτή εμπίπτει όχι μόνο η παρεμπόδιση του έργου της ηλεκτρικής διασύνδεσης με το Ισραήλ και την Κύπρο, αλλά και η συνολική διευθέτηση του τουρκο-λιβυκού μνημονίου με την παράξενη λογική πλάγια οριοθέτηση πάνω από τα ελληνικά νησιά και τις πιθανές συνεργασίες με την τουρκική κρατική εταιρεία για έρευνα και εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων στις διευρυμένες θαλάσσιες ζώνες της Λιβύης. Η κατάσταση περιπλέκεται ακόμη περισσότερο στο μέτρο που υπάρχει σοβαρή προοπτική εκμετάλλευσης φυσικού αερίου, το οποίο παραμένει καύσιμο μετάβασης ακόμη και στον καιρό της κλιματικής αλλαγής: οι αμερικανικές εταιρείες δεν θα μπορούσαν να μείνουν μακριά από την προοπτική κέρδους, ιδίως την εποχή του drill, baby, drill.

Είναι πολλά τα συμφέροντα που εμπλέκονται στη μεσογειακή ενεργειακή δεξαμενή και έχουν μείνει πολύ καιρό ενεργά, μετέωρα μεταξύ προοπτικής και υλοποίησης. Καμία χώρα, ουδέ καν η ενισχυμένη περιφερειακή δύναμη Τουρκία, δεν μπορεί να κρατά αυτή την ισορροπία αδράνειας εις το διηνεκές. Τα έργα θα γίνουν, γι' αυτό δεν υπάρχει καμία αμφιβολία. Το θέμα είναι ο τρόπος και η μέθοδος, έτσι ώστε να μην τιναχθεί η ασταθής ηρεμία στον αέρα. Αλλά οι καλοί καπετάνιοι στις φουσκοθαλασσιές φαίνονται.

Η Μαρία Γαβουνέλη είναι καθηγήτρια Διεθνούς Δικαίου στη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και μέλος του ΔΣ του **ΕΛΙΑΜΕΠ**